

بسمه تعالی
دانشکده پرستاری و مامایی
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

طرح درس : روش تحقیق
تعداد واحد : ۱/۵ واحد نظری-عملی
پیش نیاز : ندارد
دانشجویان : ترم سوم کارشناسی پرستاری
مکان : کلاس ۵
مقطع تحصیلی : کارشناسی

مدرس: دکتر علیرضا خاتونی
نیمسال تحصیلی: دوم ۹۶-۹۵
زمان کلاس: چهارشنبه ۴-۲

هدف کلی درس

آشنایی با روشهای متداول تحقیق در علوم پزشکی و نحوه استفاده از نتایج پژوهشهای انجام گرفته به منظور آماده سازی جهت همکاری در فعالیت پژوهشی

شرح درس

در این درس با ارایه مطالب علمی در زمینه فرایند پژوهش از دانشجویان خواسته می شود که از بین مشکلات مربوط به پرستاری، یک مشکل را برگزیده و با انتخاب روش تحقیق مناسب، یک طرح پژوهشی ارایه دهند. همچنین بر اهمیت و چگونگی رعایت نکات اخلاقی و به کارگیری نتایج تحقیقات در حیطه های مختلف پرستاری و همکاری در انتشار نتایج تحقیقات تاکید میشود.

► اهداف کلی جلسات

در پایان این درس دانشجو قادر خواهد بود:

۱. اهمیت پژوهش را در پرستاری و اجزا و چهارچوب یک طرح تحقیقاتی را بیان کند.
۲. معیارهای انتخاب موضوع پژوهش و انجام بررسی متون را فرا بگیرد.
۳. بیان مسئله، هدف کلی و اهداف ویژه، تعریف واژه ها را فرا بگیرد.
۴. فرضیه و انواع آن، و انواع آن، محدودیت های پژوهش، سوالات پژوهش، و متغیرهای پژوهش را توضیح دهد.
۵. انواع روش های تحقیق کمی را توضیح دهد.
۶. در خصوص روشها و ابزار جمع آوری اطلاعات توضیح دهد.
۷. اهمیت رعایت اصول اخلاقی در پژوهش های انسانی را بیان نماید.
۸. چگونگی ارائه نتایج پژوهش را بیان کند.
۹. اجزاء و چهارچوب یک طرح تحقیقاتی (اهداف، سوالات پژوهش، فرضیه ها، متغیرها، و محدودیتها) را توصیف نماید.
۱۰. یک پروپوزال تحقیقاتی تهیه و ارائه کند.

اهداف کلی و رفتاری به تفکیک هر جلسه

❖ جلسه اول

- اهداف کلی

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. اهمیت پژوهش را در پرستاری را فرا بگیرد.
۲. معیارها و منابع انتخاب موضوع پژوهش را فرا بگیرند.

- اهداف رفتاری

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. اهمیت پژوهش را در پرستاری را بیان کند
۲. معیارهای انتخاب موضوع پژوهش را ذکر کند.
۳. منابع انتخاب موضوع را بیان کند.
۴. موضوع مناسب برای پروژه تحقیقاتی خویش انتخاب کند.

❖ جلسه دوم

- اهداف کلی

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. با اهمیت بیان مساله آشنا شود.
۲. نحوه انجام بررسی متون را فرا بگیرد.

- اهداف رفتاری

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. برای موضوع انتخابی، بیان مساله بنویسد.
۲. اهمیت بررسی متون را توضیح دهد.
۳. برای موضوع انتخابی، سه مورد بررسی متون انجام دهد.

❖ جلسه سوم

- هدف کلی

در پایان دانشجو قادر باشد نحوه تنظیم اهداف پژوهش، پرسش ها یا فرضیه های پژوهش را فرا بگیرد.

- اهداف رفتاری

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. نحوه تنظیم اهداف پژوهش را توضیح دهد.
۲. نحوه تنظیم سوالات پژوهش را توضیح دهد.
۳. نحوه تنظیم فرضیه های پژوهش را توضیح دهد.
۴. برای موضوع انتخابی، اهداف پژوهش، سوالات پژوهش، و فرضیه های پژوهش را انجام دهد.

❖ جلسه چهارم

- هدف کلی

۱. در پایان دانشجو قادر باشد تعریف واژه ها، متغیرهای پژوهش، پیش فرضها و محدودیت‌های پژوهش را فرا بگیرد.

- اهداف رفتاری

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. دلیل و نحوه تعریف واژه ها را توضیح دهد.
۲. جدول متغیرها را برای متغیرهای موضوع انتخابی، تکمیل کند.
۳. محدودیت‌های پژوهش را توضیح دهد و نحوه برخورد با آنها را بیان کند.
۴. در خصوص موضوع انتخابی، پیش فرضهای پژوهش را ذکر کند.

❖ جلسه پنجم

- هدف کلی

۱. در پایان دانشجو قادر باشد با انواع روشهای تحقیق کمی آشنا شود.

- اهداف رفتاری

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. تقسیم بندی انواع روشهای تحقیق را بیان کند.
۲. انواع روشهای تحقیق مشاهده ای و مداخله ای را نام برده و خصوصیات آنها را بیان کند.

❖ جلسه ششم

- هدف کلی

۱. در پایان دانشجو قادر باشد با انواع روشهای تحقیق آشنا شود (ادامه جلسه قبل)

- اهداف رفتاری

۱. در پایان دانشجو قادر باشد انواع روشهای تحقیق مشاهده ای و مداخله ای را نام برده و خصوصیات آنها را بیان کند.

❖ جلسه هفتم

- هدف کلی

۱. دانشجو با انواع روشها و ابزار گردآوری اطلاعات آشنا شود.

- اهداف رفتاری

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. خصوصیات و معایب انواع روشها و ابزار گردآوری اطلاعات را فهرست کند.
۲. ابزار مناسب را برای موضوع انتخابی خویش، با ذکر دلیل انتخاب کند.

❖ جلسه هشتم

- هدف کلی

۱. دانشجو روایی و پایایی ابزار را فرا بگیرد.

- اهداف رفتاری

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. اهمیت تعیین روایی و پایایی ابزار را ذکر کند.
۲. انواع روشهای تعیین روایی و پایایی ابزار را بیان کند.

❖ جلسه نهم

- هدف کلی

۱. دانشجویان اصول اخلاقی در پژوهش و نحوه تنظیم رضایتنامه کتبی آگاهانه را فرا بگیرند.

- اهداف رفتاری

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. اهمیت رعایت اصول اخلاقی در پژوهش های انسانی را بیان نماید.
۲. موازین اخلاقی در پژوهش را بیان کند.
۳. موازین اخلاقی در خصوص موضوع انتخابی خویش را فهرست کند.
۴. نحوه تنظیم رضایت نامه کتبی را توضیح دهد.

❖ جلسه دهم

- هدف کلی

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. اجزا و چهارچوب یک طرح تحقیقاتی را فرا بگیرد.
۲. چگونگی تهیه طرح تحقیقاتی مربوط به پروژه خویش را فرا بگیرد.

- اهداف رفتاری

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. اجزا و چهارچوب یک طرح تحقیقاتی را توضیح دهد.
۲. برای موضوع انتخابی خویش، یک طرح تحقیقاتی بنویسد.

❖ جلسه یازدهم و دوازدهم

- هدف کلی

۱. دانشجو با چگونگی ارائه نتایج پژوهش آشنا شود.

- اهداف رفتاری

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱. انواع روشهای ارائه نتایج پژوهش را ذکر کند.
۲. اصول ارائه پوستر در مجامع علمی را بیان کند.
۳. اصول انجام سخنرانی در مجامع علمی را بیان کند.
۴. اصول تهیه گزارش نهایی را بیان کند.
۵. اصول کلی تهیه مقاله را بیان کند.

نحوه تدریس

روش ارائه این درس به صورت سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ، انجام تکالیف توسط دانشجویان، و نقد و بررسی تکالیف عملی دانشجویان می‌باشد.

وسایل کمک آموزشی مورد نیاز

رایانه و پروژکتور

نحوه ارزشیابی

۱. حضور فعال و منظم : ۱ نمره
۲. تهیه و ارائه یک پروپوزال: ۵ نمره
۳. پیگیری و انجام تکالیف مربوط به هر جلسه: ۱ نمره
۴. آزمون پایان ترم به صورت تشریحی و تستی: ۱۳ نمره

منابع پیشنهادی

1. - Nursing Research: Method, Critical Appraisal Utilization. Mosby (last edition).
2. - Deniz, F. Polit, B. Nursing Research (last edition).
۳. - عابد سعیدی، ژیلا . امیرعلی اکبری، صدیقه. روش تحقیق در علوم پزشکی و بهداشت
۴. - معماریان، ربابه و همکاران. کاربرد اصول و روشهای تحقیق در پرستاری
۵. - صلصالی، مهوش و همکاران. تحقیق در پرستاری
۶. - گروه مولفین (دکتر حسین ملک افضلی و همکاران). روش شناسی پژوهش های کاربردی در علوم پزشکی. انتشارات دانشگاه علوم پزشکی تهران
۷. - خدمت، حسین و همکاران. روش تحقیق در علوم پزشکی
۸. - دهقان نیری، ناهید؛ اسدی نوقابی، احمدعلی. اصول تحقیق پرستاری (ترجمه)
۹. - انصاری، حسین؛ اکبری، مجتبی. کاربرد آمار در تحقیقات پزشکی

رئوس مطالب در هر جلسه

جلسه	موضوع	روش ارائه	پیش نیازها
۱	معرفی درس، آشنایی با پژوهش در پرستاری، انتخاب موضوع، منابع انتخاب موضوع، تعیین اولویت موضوع	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	
۲	بیان مسئله، بررسی متون	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	همراه داشتن تکالیف در قالب CD
۳	تنظیم اهداف پژوهش، پرسش ها یا فرضیه های پژوهش	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	همراه داشتن تکالیف در قالب CD
۴	تعریف واژه ها، متغیرهای پژوهش، محدودیت های پژوهش	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	همراه داشتن تکالیف در قالب CD
۵	روشهای تحقیق – انواع تحقیق کمی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	همراه داشتن تکالیف در قالب CD
۶	روشهای تحقیق – انواع تحقیق کمی (ادامه)	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	همراه داشتن تکالیف در قالب CD
۷	روشها و ابزار گردآوری اطلاعات	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	همراه داشتن تکالیف در قالب CD
۸	روایی و پایایی ابزار	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	همراه داشتن تکالیف در قالب CD
۹	اصول اخلاقی در پژوهش- رضایت نامه	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	همراه داشتن تکالیف در قالب CD
۱۰	اجزا و چهارچوب یک طرح تحقیقاتی، چگونگی تهیه طرح تحقیقاتی	مجازی	۱
۱۱	چگونگی ارائه نتایج پژوهش	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	همراه داشتن تکالیف در قالب CD
۱۲	چگونگی ارائه نتایج پژوهش	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	همراه داشتن تکالیف در قالب CD

مدرس: دکتر علیرضا خاتونی   مدیر گروه: دکتر پروین عباسی   مسوول EDO: دکتر امیر جلالی